

Klachtnummer 2023/042

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klager 1] en [klager 2] (verder: klagers), ouders van [leerling], (ex)-leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 20 februari 2023 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [leerkracht], leerkracht op de school (verder: de leerkracht) en de directie van de school. De Commissie heeft op 14 april 2023 van mr. A.H.M. Agbakuru – van Bavel, advocaat werkzaam voor Verus te Woerden, gemachtigde namens het bestuur en de school (verder: de gemachtigde van verweerders), een verweer ontvangen.

Klagers en verweerders zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 12 juni 2023. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klagers;
- [bestuurder], bestuurder (verder: de bestuurder);
- [directeur], de huidige directeur van de school (verder: de directeur);
- de leerkracht;
- de gemachtigde van verweerders.

Ter zitting is door de Commissie voorgesteld dat partijen met elkaar in gesprek zouden gaan onder begeleiding van een herstelbemiddelaar, met een focus op de laatste weken van het schooljaar en het prettig afronden van de basisschoolperiode voor [leerling].

Op 14 juni 2023 hebben partijen zich schriftelijk bereid verklaard deze gesprekken te laten plaatsvinden onder leiding van de door de Commissie aangedragen herstelbemiddelaar, [herstelbemiddelaar] (verder: de herstelbemiddelaar). De Commissie heeft op 5 juli 2023 van de herstelbemiddelaar bericht gekregen dat het niet gelukt is de relatie tussen partijen te herstellen en het bij één gezamenlijk gesprek is gebleven.

Partijen hebben vervolgens van de voorzitter van de Commissie de gelegenheid gekregen repliek (ontvangen op 21 augustus 2023) en dupliek (ontvangen op 28 september 2023) in te dienen. Vervolgens heeft de Commissie naar aanleiding van een interne beraadslaging op 23 oktober 2023 haar advies vastgesteld.

II. Standpunt van klagers

Klagers dienen een klacht in omdat de school geen of in ieder geval niet tijdig een besluit heeft genomen ten aanzien van de veiligheid van [leerling], na fysiek geweld door de leerkracht. [leerling] is een zogenaamde Eureka-leerling, dit betreft speciaal/passend onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen. Hij is in deze groep gekomen met een toelaatbaarheidsverklaring in oktober 2021 en zit momenteel in een groep vergelijkbaar met groep 8.

Op 18 november 2022 heeft er een incident plaatsgevonden bij de gymles, waarbij de leerkracht, in eerste instantie heeft aangegeven [leerling] bij de arm en schouders te hebben gegrepen. Op 18 november 2022 is er een gesprek geweest tussen klagers en de leerkracht, waarbij de leerkracht heeft aangegeven [leerling] te hebben moeten tegenhouden omdat hij terug wilde keren naar school en hij een gevaarlijke weg zou moeten oversteken. De leerkracht heeft klagers een verslag gestuurd van zijn beleving van het incident. [leerling] heeft een time-out gekregen. Dit betekende dat [leerling] de rest van de dag niet meer in de klas aanwezig mocht zijn. Extra zuur op deze dag, omdat het zijn verjaardag was die hij daardoor niet (meer) heeft kunnen vieren in de klas die dag.

Een week later, op 25 november 2022, is het nogmaals misgegaan tijdens een gymles. Deze gymles was onaangekondigd, er zouden geen gymlessen zijn op de vrijdagen tot aan de kerstvakantie. [leerling] zou tijdens de les zijn weggelopen en de leerkracht wist niet waar hij was. [leerling] bleek naar de volgende les gelopen te zijn en wilde niet meer naar de leerkracht omdat hij dacht dat hij toch wel straf zou krijgen. [leerling] heeft wederom een time-out gekregen, dit maal een externe time-out. Dit betekende dat [leerling] opgehaald moest worden.

Op 6 december 2022 heeft [leerling] 's avonds verteld dat de leerkracht hem niet alleen bij de schouders heeft vastgepakt op 18 november 2022 maar ook bij zijn keel. Hij heeft het uitgebeeld naar klagers met twee handen om zijn keel. [leerling] vertelde dat de leerkracht dit zo hard deed dat hij daarbij tegen de muur terecht gekomen is. [leerling] gaf aan dat het voelde alsof je hard op de grond valt, daarna zat [leerling] hoestend en proestend op een bankje. Trillend gaf hij aan dat hij heel bang was geweest en zich heel onveilig had gevoeld.

Op 7 december 2022 hebben klagers [leerling] ziekgemeld en de school gebeld. Zij hebben de intern begeleider van de school [IB'er] (verder: de IB'er) het verhaal van [leerling] verteld. De IB'er heeft klagers teruggebeld en aangegeven dat klagers die middag met de leerkracht en de andere leerkracht van de klas van [leerling] in gesprek moesten. Klagers twijfelden aan dit voorstel, vanwege de ernst van het verhaal. Klagers zijn ondanks de twijfel toch in gesprek gegaan, klaagster fysiek op school, klager via een videoverbinding. Klagers hebben het verhaal van [leerling] verteld en de leerkracht gevraagd naar zijn verhaal. De leerkracht bevestigde [leerling] bij zijn keel te hebben geduwd en heeft dit uitgebeeld naar klagers, waarbij hij benadrukt heeft dat het niet anders kon.

Op 8 december 2022 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen klagers, de beide leerkrachten van [leerling], de IB'er en de voormalig directeur van de school. Tijdens dit gesprek heeft de leerkracht nogmaals aangegeven wat er gebeurd was. De leerkracht heeft daarbij gezegd het boetekleed wel aangetrokken te hebben maar nadien wel gedacht heeft dat hij niet anders kon. Tijdens het gesprek heeft de leerkracht ook gevraagd wat hij dan had moeten doen, hij voelde zich machteloos en [leerling] sloeg hem bovendien met zijn tas. Aan het eind van het gesprek hebben klagers de directie gevraagd wat er verder zou gebeuren, een sanctie of iets dergelijks omdat sprake was van een geweldsincident in een afhankelijkheidspositie, waarop de toenmalige directeur gereageerd heeft dat er nog wel wat gevoelens zaten en er daarvoor nog maar een gesprek moest worden ingepland. Er werd voorgesteld

dat [leerling] de volgende dag naar school zou komen, in de klas bij de leerkracht omdat de drempel anders te hoog zou worden en [leerling] anders de workshops zou missen die leuk voor hem zouden zijn. Klagers vroegen wat de school dacht te doen om de veiligheid van [leerling] te waarborgen, daarop had de toenmalige directeur echter geen antwoord. De directeur heeft na afloop van het gesprek klagers gebeld en voorgesteld dat [leerling] een uurtje naar school zou komen en gezegd dat -indien klagers niet akkoord zouden gaan- zij de leerplichtambtenaar zou inschakelen waarop klagers haar hebben laten weten de leerplichtambtenaar al betrokken te hebben.

Op 9 december 2022 hebben klagers [leerling] niet naar school laten gaan, na veel wikken en wegen, omdat klagers het onveilig vonden [leerling] zomaar weer in de klas te laten zitten bij de leerkracht. 12 en 13 december 2022 is [leerling] wel naar school geweest, op deze dag stond de andere leerkracht van zijn groep voor de klas. Op 14 december 2022 zou een gesprek plaatsvinden tussen klagers en de toenmalig directeur over de voortgang van [leerling], klagers vonden de veiligheid van [leerling] belangrijker en hadden het gevoel dat het beter was een onafhankelijk persoon mee te nemen naar het gesprek. Dit hebben klagers de school laten weten. De toenmalig directeur heeft daarop klagers gebeld dat ze toch echt in gesprek moesten en de leerkracht in gesprek wilde met [leerling] over het incident. Klagers hebben de school laten weten een gesprek te willen met hun orthopedagoge daarbij. De school is daarmee uiteindelijk akkoord gegaan, er werd een gesprek gepland op 20 december 2022. De inmiddels ingeschakelde jeugdconsulent van de gemeente en de leerplichtambtenaar hadden ook contact opgenomen met de school, waarbij de jeugdconsulent heeft aangegeven dat de veiligheid van [leerling] voorop moest staan en dit het hoofdonderwerp van gesprek zou moeten zijn.

Op 20 december 2022 bleek dat het incident niet besproken kon worden omdat klagers -een vooraf aangekondigde- derde naar het gesprek meegenomen hebben en 'dit soort situaties worden alleen intern besproken'. Als de orthopedagoge weg zou gaan zou het incident besproken kunnen worden, klagers zijn daar niet mee akkoord gegaan. Het gesprek is daarop beëindigd. Dezelfde middag heeft de IB'er van de school contact opgenomen met het voorstel een onderwijsconsulent in te schakelen. De jeugdconsulent en de leerplichtambtenaar hebben nog geopperd in gesprek te gaan voor de kerstvakantie, maar dat wilde de school niet. Klagers hebben aangegeven geen vertrouwen meer te hebben in de leerkracht.

Half december 2022 hebben klagers het bestuur gemaïld en gebeld om hulp te vragen omdat zij er met de school niet uitkwamen. Daar is geen actie op gekomen.

[leerling] was inmiddels volledig thuis omdat de school niet in actie kwam en steeds probeerde om de leerkrachten alleen met [leerling] in gesprek te laten gaan over het incident. Daar waren klagers het echter niet mee eens.

Op 8 januari 2023 hebben klagers een verzoek ingediend voor een aangepast rooster, omdat het te lang duurde en [leerling] recht had op een doorgaand onderwijsaanbod. [leerling] had tot 8 januari 2023 geen huiswerk meegekregen, geen boeken en geen opdrachten. Klagers hebben uiteindelijk een boek geleend bij de school van de zus van [leerling] om een boekverslag te kunnen maken. Klagers hebben de school verzocht mee te denken in een aangepast rooster, waarop de school heeft aangegeven dat ze [leerling] op maandag, dinsdag en woensdag op school verwachten. Dit terwijl op woensdag de leerkracht voor de groep staat en klagers hadden aangegeven geen vertrouwen meer te hebben in de leerkracht. De school heeft klagers daarop laten weten dat de school [leerling] dan op maandag en dinsdag verwacht. Klagers hebben gelijk ook navraag gedaan wat te doen als de andere leerkracht die op maandag en dinsdag voor de groep staat er niet is, maar daar had de school geen antwoord op. Klagers hebben benadrukt dat het antwoord op de vraag voor hen cruciaal is omdat zij

geen vertrouwen meer hebben in de leerkracht en zij niet willen dat [leerling] nog contact met hem heeft. De school heeft daarop te kennen gegeven dat de directeur zich nog moest inlezen in de situatie en men er na de directiewissel op terug zou komen.

Op 1 februari 2023 is de directeur op de school begonnen. Op dat moment was er al contact gelegd met de onderwijsconsulent, maar het zou lang duren voor er een gesprek zou kunnen plaatsvinden. Klagers hebben daarop contact opgenomen met de school met de vraag of het niet sneller zou kunnen met een andere onafhankelijke partij, de school wilde echter per se wachten op de onderwijsconsulent.

Klagers hadden op 12 januari 2023 reeds een aangetekende klachtbrief aan het bestuur gezonden. Deze hebben zij echter ongeopend retour gekregen, hij was niet aangenomen. Klagers hebben daarop het bestuur en het samenwerkingsverband gemaïld waarom de klacht niet werd aangenomen. Op 15 februari 2023 is het uiteindelijk tot een gesprek gekomen met het bestuur, waarna het bestuur met de school in gesprek zou gaan. Het bestuur gaf desgevraagd aan dat er een protocol zou moeten zijn voor fysiek geweld maar dat zij de inhoud niet kennen. Ook klagers kennen het protocol niet en kunnen dit ook niet vinden.

Sinds 13 februari 2023 gaat [leerling] op maandag en dinsdag naar school, tenzij de leerkracht voor de groep staat, dan blijft [leerling] thuis. De rest van de week is hij thuis. [leerling] krijgt wel huiswerk maar steeds met weinig uitleg daarbij. Klagers beschikken over een heel werkboek maar moeten telkens navragen welke opdrachten er gemaakt moeten worden. De school wil een eindgesprek inplannen, maar [leerling] heeft geen IEPToets gemaakt en heeft al maanden thuis les.

De onderwijsconsulent is inmiddels betrokken; deze maakt zich zorgen. Klagers willen [leerling] volledige weken naar school hebben, maar hebben twijfels hoe dit moet als [leerling] en de leerkracht elkaar tegen komen.

Klagers dienen de klacht in omdat:

1. de school niet ingrijpt naar aanleiding van een ernstig geweldsincident, de school legt geen sancties op, onderneemt geen actie, er gebeurt niets terwijl [leerling] zijn adem is benomen;
2. de school het incident alleen intern wil bespreken;
3. de school toestaat dat een kind gestraft wordt terwijl hem fysiek geweld is aangedaan (interne time-out en externe time-out);
4. de school geen/geen tijdige oplossing biedt voor de veilige terugkeer van [leerling] naar school;
5. de school geen protocol lijkt te hebben met betrekking tot fysiek beperkend handelen dan wel fysiek geweld door een leerkracht;
6. de school verwacht dat [leerling], zonder dat de school iets onderneemt om zijn veiligheid te waarborgen, terugkeert in de klas bij de leerkracht;
7. klagers door de school verantwoordelijk worden gehouden voor het huiswerk van [leerling], terwijl er weinig tot geen materiaal is en weinig tot geen begeleiding;
8. de school een afwachtende houding aanneemt, terwijl er een kind thuis zit. De school biedt geen andere mogelijkheden om de boel te versnellen en stelt het aanbieden van excuses steeds uit.

In de repliek voegen klagers aan de bovenstaande punten toe dat zij de klacht handhaven omdat:

- de school nog altijd, ruim 8 maanden na het incident, geen protocol fysiek beperkend handelen heeft en er nog altijd aan gewerkt wordt;

- er nooit een hersteltraject door de school is opgestart terwijl er na het incident nog 8 maanden waren tot de zomervakantie;
- de school, de directie en het bestuur vinden dat zij goed gehandeld hebben maar er geen protocol aan ten grondslag ligt en klagers niet begrijpen op grond waarvan de school, de directie en het bestuur dit standpunt innemen;
- het bestuur geen antwoord geeft op de vragen van klagers, noch een oplossing biedt;
- aan de leerkracht sancties opgelegd zouden moeten worden door de school, om duidelijk te maken dat hetgeen zich heeft voorgedaan niet kan, de leerkracht heeft tegen de afspraken in [leerling] niet laten afkoelen in de kleedkamer en heeft hem de adem benomen door hem bij de keel te grijpen;
- de school maatregelen neemt om nieuwe incidenten te voorkomen;
- klagers vraagtekens hebben of het veilig is de leerkracht voor de groep te plaatsen, zeker nu het kinderen betreft op speciaal onderwijs met een rugzak vanuit hun voorgaande school.

III. Standpunt van verweerders

De school biedt naast regulier onderwijs ook Eureka onderwijs. Het Eureka onderwijs biedt onderwijs aan hoogbegaafde kinderen, wiens onderwijsbehoeften dusdanig specifiek zijn dat zij binnen het regulier basisonderwijs onvoldoende tot ontwikkeling kunnen komen. [leerling] volgt onderwijs binnen dit specifieke onderwijsprogramma.

Op 18 november 2023 heeft de groep les gekregen van de leerkracht. De leerkracht heeft [leerling] op enig moment agressief horen schreeuwen naar een medeleerling tijdens de gymles. De leerkracht heeft ingegrepen en heeft [leerling] bij zich geroepen. [leerling] luisterde niet en is boos naar de kleedkamers gelopen. De leerkracht heeft geprobeerd [leerling] te kalmeren, maar [leerling] heeft de leerkracht niet laten uitspreken. [leerling] heeft alleen geschreeuwd dat hij met rust gelaten wilde worden en hij terug naar school zou gaan. De leerkracht is verbaal zeer onjuist bejegend door [leerling]. De gymzaal en de school liggen op enige afstand van elkaar, [leerling] kon niet alleen terug naar de school toe en diende tegen zichzelf beschermd te worden. Het lukte de leerkracht niet om tot [leerling] door te dringen. [leerling] was dermate overstuurd dat de leerkracht hem een gevaar voor zichzelf vond. [leerling] maakte aanstalten de kleedkamer te verlaten en alleen naar buiten te laten gaan. De leerkracht kon niet achter [leerling] aangaan, omdat de hele groep aanwezig was in het gymlokaal en de leerkracht ook voor deze leerlingen verantwoordelijk was. De leerkracht heeft [leerling] vastgepakt en hem weggeleid van de deur, terug de kleedkamer in. [leerling] probeerde daarna nogmaals het gebouw te verlaten, de leerkracht vond dit onverantwoord en heeft hem wederom vastgepakt om te voorkomen dat hij naar buiten zou glijpen. [leerling] heeft hierop de leerkracht geschopt en zijn tas in het gezicht van de leerkracht gegooid. De leerkracht heeft hierop gereageerd door [leerling] stevig op de zitbank neer te zetten. De leerkracht moest erkennen dat hij de situatie niet onder controle kon krijgen, heeft de deur geblokkeerd en zijn collega's gebeld voor hulp. [leerling] was ondertussen niet te kalmeren en niet tot rede vatbaar.

De leerkracht heeft de situatie met een collega besproken en besloten [leerling] een time-out te geven voor de betreffende dag. [leerling] was niet meer welkom in de klas en werd bij een collega leerkracht buiten de klas geplaatst. Aan het eind van de dag was [leerling] afgekoeld. De leerkracht heeft toen samen met een collega met [leerling] gesproken en besproken hoe hij een volgende keer kan reageren als hij zo hoog in zijn emotie zit. [leerling] heeft vervolgens zijn excuses aangeboden aan de leerkracht.

Op 7 december 2022, 2,5 week na het voorval tijdens de gymles wordt [leerling] ziekgemeld door klagers. Klagers nemen contact op met de IB'er van de school en vertellen wat [leerling] hen heeft verteld over het incident op 18 november 2022 tijdens de gymles. Op 7 december 2022 vindt er direct een gesprek plaats tussen klagers, de leerkracht en de andere leerkracht van de groep. Tijdens dit gesprek heeft de leerkracht uitgelegd wat er op 18 november 2022 gebeurd is en dat hij [leerling] de betreffende dag bij de schouders heeft gepakt om te voorkomen dat hij zou weglopen. Zulks conform de eerdere terugkoppeling aan ouders. Dat zijn duim hierbij mogelijk de keel van [leerling] heeft aangeraakt, kan de leerkracht niet uitsluiten maar van het 'bij de keel grijpen' en de adem benemen is volgens de leerkracht geen sprake. De leerkracht heeft daarbij aangegeven niet anders te hebben kunnen ingrijpen, hij moest [leerling] stevig vastpakken om hem te weerhouden weg te lopen. [leerling] vormde een gevaar voor zichzelf. Het vastpakken van [leerling] was de meest veilige optie.

Op 8 december 2022 vindt een nieuw gesprek plaats, nu in aanwezigheid van de voormalig directeur. Tijdens het gesprek wordt afgesproken dat [leerling] de volgende dag weer naar school zal komen zodat de drempel om naar school te komen niet te hoog zou worden voor [leerling]. Helaas besluiten klagers uiteindelijk anders en houden zij [leerling] toch thuis. Omdat er geen sprake is van ziekte besluit de school de leerlichtambtenaar op de hoogte te stellen.

Op 20 december 2022 vindt vervolgens nog een gesprek plaats, doel van dat gesprek is een veilige terugkeer van [leerling] naar school. Klagers wilden ook praten over de veiligheid en het vertrouwen, waarop de school te kennen heeft gegeven dat het gesprek dan zonder de door klagers meegebrachte derde verder zou gaan. Daar waren klagers het niet mee eens. Het gesprek over veiligheid en vertrouwen heeft op dat moment niet plaatsgevonden. De school heeft klagers toegelicht dat gesprekken met een extern persoon alleen worden gevoerd indien de externe gesprekspartner iets kan bijdragen aan een gesprek over herstel van vertrouwen tussen school en ouders zoals bijvoorbeeld een onderwijsconsulent, die een bemiddelende rol heeft. Er worden nog wel een aantal afspraken gemaakt tijdens dit gesprek met betrekking tot de deelname van [leerling] aan de gymlessen.

De directie ontvangt na de kerstvakantie (op 8 januari 2023) een verzoek van klagers voor een aangepast rooster voor [leerling]. De afspraken van voor de vakantie zijn voor klagers niet voldoende. Vanuit school is [leerling] van harte welkom, klagers houden hem echter thuis. Een aangepast rooster is naar mening van de school niet noodzakelijk. Om klagers echter tegemoet te komen werkt de school mee aan een aangepast rooster. [leerling] gaat vanaf dat moment op maandag en dinsdag naar school, als de andere leerkracht voor de klas staat. Op de andere dagen volgt [leerling] thuisonderwijs, school verzorgt het materiaal voor deze dagen. Omdat het aangepaste rooster niet kan blijven voortduren en er een oplossing moet komen voor de situatie wordt er door de school contact gelegd met een onderwijsconsulent.

Klagers hebben op 12 januari 2023 een klacht ingediend bij het bestuur. Het bestuur heeft klagers uitgenodigd teneinde hen te horen, dit heeft op 15 februari 2023 plaatsgevonden. Tijdens het horen kwam naar voren dat voor klagers de enige oplossing is dat [leerling] geen les meer krijg van de leerkracht. Het is echter niet mogelijk dit intern te organiseren. Het Eureka Onderwijs is een kleine afdeling binnen de school, er is geen andere passende groep voor [leerling] waar hij geplaatst kan worden. De conclusie van het bestuur is dat zowel de leerkracht als de school juist hebben gehandeld tijdens en na het incident. Het bestuur verklaart de klacht van klagers -vervolgens op 23 februari 2023- ongegrond.

Op 24 maart 2023 heeft een gesprek met de onderwijsconsulent plaatsgevonden, dit leek een vruchtbaar gesprek. Er zijn tussen partijen goede afspraken gemaakt. Een van de afspraken was dat

klagers de klachtenprocedure zouden intrekken. Dat hebben zij echter niet gedaan. Ook de afspraak dat er gebeld zou worden in plaats van e-mailen wordt niet (meer) opgevolgd.

De school, de leerkracht en het bestuur reageren ten aanzien van de klachten als volgt.

Ad 1. De school niet ingrijpt naar aanleiding van een ernstig geweldsincident, de school legt geen sancties op, onderneemt geen actie, er gebeurt niets terwijl [leerling] zijn adem is benomen

Een klacht van ouders nemen de school en het bestuur altijd serieus op. Het bestuur heeft als werkgever na de melding van klagers over het incident hoor en wederhoor toegepast. Zij heeft met beide partijen gesproken over het incident. Of er na de hoor en wederhoor sancties worden opgelegd is een beslissing van het bestuur als werkgever. Of hiertoe wel of niet wordt overgegaan is ook niet iets wat teruggekoppeld hoeft te worden aan klagers. Dit is een aangelegenheid tussen werkgever en werknemer. Het bestuur wil in deze kwestie wel aangeven niet overgegaan te zijn tot enige sanctie omdat zij begrijpt waarom de leerkracht op dat moment genoodzaakt was te handelen. Klagers bepalen niet of er een sanctie wordt opgelegd jegens een personeelslid en kunnen dit ook niet afdwingen. De Commissie kan dit evenmin.

Ad 2. De school het incident alleen intern wil bespreken

Dit is onjuist. Door klagers wordt vermoedelijk gedoeld op het gesprek van 20 december 2022 waarin de orthopedagoog betrokken was. Het originele onderwerp van het gesprek was het welbevinden, het leren en de ontwikkeling van [leerling]. De school achtte het niet passend om dat gesprek te gebruiken voor het bespreken van het incident en het vertrouwen van [leerling] en klagers. De school wilde het incident alleen bespreken wanneer vooraf voor alle partijen duidelijk was dat dit het onderwerp van gesprek zou zijn en met partijen die een toevoeging konden leveren aan een oplossing.

Ad 3. De school staat toe dat een kind gestraft wordt terwijl hem fysiek geweld is aangedaan (time-out en externe time-out);

De school heeft een protocol 'grenzen aan gedrag'. Hierin staat beschreven wanneer een time-out kan worden opgelegd. Het gedrag dat [leerling] op 18 november 2022 tijdens de gymles liet zien valt onder het in het protocol beschreven gedrag. [leerling] vertoonde ernstig agressief gedrag zoals het slaan (met een tas) en het schoppen van de leerkracht, schreeuwen en het structureel negeren van aanwijzingen van de leerkracht. Om deze redenen is er een time-out opgelegd, volledig conform het protocol.

Klagers draaien het voorval om, zij schrijven dat [leerling] fysiek geweld is aangedaan maar gaan er daarbij aan voorbij dat [leerling] de leerkracht heeft geschopt en geslagen en de leerkracht hem heeft vastgepakt om te voorkomen dat hij zou weglopen. Dit is geen fysiek geweld.

Ad 4. De school geen/geen tijdige oplossing biedt voor de veilige terugkeer van [leerling] naar school

Klagers en de school verschillen van mening wat een veilige terugkeer is. Klagers zien maar één manier, namelijk dat [leerling] nooit meer in aanraking hoeft te komen met de leerkracht. Dat is onmogelijk. De leerkracht werkt op de school, voor het onderwijs dat [leerling] geniet. De leerkracht geeft drie dagen les in de groep van [leerling], een andere groep van hetzelfde niveau en leeftijd is er niet. [leerling] kan dus niet in een andere groep worden geplaatst. En ook in geval dit wel mogelijk zou zijn, zou het niet te voorkomen zijn dat [leerling] de leerkracht nog steeds op school kan tegenkomen. De oplossing die er uiteindelijk gekomen is, vindt de school ook verre van ideaal. De school ziet [leerling] liever volledig terugkeren op school, hij is welkom en de school is van mening dat hij veilig kan terugkeren. De school gaat echter niet mee in de enige oplossing die klagers zien.

Ad 5. De school geen protocol lijkt te hebben met betrekking tot fysiek beperkend handelen dan wel fysiek geweld door een leerkracht

De school en het bestuur hebben inderdaad geen protocol fysiek beperkend handelen. Een dergelijk protocol is ook geen verplichting binnen het onderwijs. Binnen de school geldt de algemene regel dat fysiek beperkend handelen alleen wordt toegepast in een noodsituatie waarin de veiligheid van leerlingen in het geding komt. Dat was in het onderhavige geval aan de orde. Deze algemene regel is in lijn met de heersende jurisprudentie, dat fysiek beperkend handelen in sommige gevallen acceptabel is.

Ad 6. De school verwacht dat [leerling], zonder dat de school iets onderneemt zijn veiligheid te waarborgen, terugkeert in de klas bij de leerkracht

Op dit punt verschillen klagers en de school van mening. De school is van mening dat [leerling] terug kan keren. Er is niets wat zijn veiligheid belemmert. Tijdens de gesprekken met klagers zijn verschillende opties genoemd, maar klagers zien maar één mogelijke oplossing en dat is dat [leerling] en de leerkracht elkaar niet meer tegenkomen. Dat is voor klagers de enige waarborg voor veiligheid. De school kan echter niet tegemoet komen aan het verzoek van klagers.

Ad 7. Klagers door de school verantwoordelijk worden gehouden voor het huiswerk van [leerling], er is weinig tot geen materiaal en weinig tot geen begeleiding

Naar mening van de school is er geen belemmering [leerling] thuis te houden, dit is een keuze van klagers. De school is zich bewust van haar zorgplicht jegens [leerling] en voorziet hem van huiswerk en materiaal voor thuisonderwijs. Hij krijgt iedere week huiswerk mee en de andere leerkracht geeft [leerling] op woensdag uitleg over het huiswerk. Klagers mogen altijd bellen als er onduidelijkheden zijn. Het huiswerk omvat opdrachten van rekenen, taal, spelling, begrijpend lezen, Engels en Spaans. Een specialist van het samenwerkingsverband heeft hierin met de school meegekeken. Het thuisonderwijs middels huiswerk kan helaas niet gelijk staan aan volledig onderwijs op school, maar nogmaals benadrukt de school dat zij niet aan een terugkeer in de weg staan.

Ad 8. De school een afwachtende houding aanneemt, terwijl er een kind thuis zit. De school biedt geen andere mogelijkheden om de boel te versnellen en stelt het aanbieden van excuses steeds uit.

De school herkent zich niet in het door klagers ingenomen standpunt. [leerling] is vanaf het moment van het melden van het incident gewoon welkom op school. De school is constant in gesprek gebleven met klagers en heeft getracht oplossingen te zoeken. Ook het bestuur heeft daarin meegedacht en meegezocht naar een oplossing. De oplossing van klagers is voor de school/het bestuur geen optie en klagers hebben zelf ook geen alternatieve oplossing(en).

De school en het bestuur reageren in hun dupliek op het stopzetten van het hersteltraject, de gespreksverslagen die de school gemaakt heeft en de protocollen die op school gelden.

De school en het bestuur hebben ingezet op het herstellen van het vertrouwen en het laten terugkeren van [leerling] op school. Klagers hebben zich echter -meermaals- niet aan de gemaakte afspraken gehouden. Dat maakt dat er geen basis is voor vertrouwen. Klagers hebben ook telkens meer partijen willen betrekken en uitnodigen voor het herstelgesprek, terwijl dit naar de mening van verweerders zou moeten gaan om het herstellen van de relatie tussen [leerling] en de leerkracht. Door de hoeveelheid externen, aangetrokken en uitgenodigd door klagers, werd een gesprek een onveilige setting voor de leerkracht waarna de directie heeft besloten het hersteltraject op deze wijze niet te willen laten doorgaan. Ook het hersteltraject op initiatie van de Commissie is voortijdig beëindigd.

De gemachtigde wijst de Commissie er voorts op dat klagers opnieuw een verzoek doen sancties op te leggen en maatregelen te nemen. De gemachtigde herhaalt het standpunt dat het niet aan de Commissie is deze sancties op te leggen, maar dit is voorbehouden aan het bestuur als werkgever en het bestuur al aangegeven heeft geen reden te zien tot het opleggen van (de gevraagde) sancties.

De leerkracht hecht er aan middels dupliek te reageren op de omschrijving van het voorval door klagers. Klagers maken het incident groter en ernstiger dan het in werkelijkheid was. De leerkracht herkent zich absoluut niet in het beeld dat klagers van hem proberen te schetsen. Hij is niet bekend met andere klachten over hem en het terugvallen van het niveau van leerlingen herkent hij evenmin. De leerkracht merkt dit aan als smaad en laster ten aanzien van zijn persoon.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie merkt allereerst op dat zij het betreurt dat partijen er niet middels mediation zijn uitgekomen. Het herstellen van de relatie -in het belang van [leerling] om zijn basisschoolperiode op een positieve wijze af te sluiten- was immers hetgeen de Commissie voor partijen voor ogen had, hetgeen nu niet is gelukt. De Commissie is wel verheugd te hebben mogen vernemen dat [leerling] deel heeft kunnen nemen aan de eindmusical van groep 8.

Met betrekking tot de inhoudelijke beoordeling van de klacht, overweegt de Commissie als volgt.

Het is de Commissie gebleken dat partijen lijnrecht tegenover elkaar staan over het incident en met name over op welke wijze de leerkracht [leerling] heeft vastgepakt om hem te belemmeren de gymzaal te verlaten. Klagers hebben van [leerling] gehoord dat hij is vastgepakt bij zijn keel en hem de adem is benomen. De leerkracht en de school stellen dat dit niet op deze wijze is gebeurd en dat de leerkracht [leerling] bij de schouders heeft gepakt, waarbij zijn duim mogelijk de keel van [leerling] heeft aangeraakt. De Commissie vindt het ene standpunt niet aannemelijker dan het ander. Een eensluidende onderbouwing van een van de standpunten ontbreekt uit het dossier en de verklaringen van partijen. De Commissie kan daarom niet vaststellen wat daadwerkelijk is gebeurd. De klacht dat de leerkracht [leerling] bij de keel heeft vastgepakt en hem de adem heeft benomen is daarom ongegrond. De Commissie begrijpt, onder de omstandigheid dat niet duidelijk is wat er precies is voorgevallen, het bestuur als werkgever geen sancties aan de leerkracht heeft opgelegd.

De Commissie merkt daarbij wel op dat de school meer compassie voor [leerling] had kunnen en moeten tonen. Het incident heeft op [leerling]'s verjaardag plaatsgevonden en door de time-out die op het incident volgde heeft [leerling] zijn verjaardag niet kunnen vieren met zijn klasgenoten op deze dag. De Commissie mist in de afweging van de school om aan [leerling] een time-out op te leggen het belang van [leerling] om zijn verjaardag te kunnen vieren.

Klagers hebben in hun klaagschrift en ter zitting duidelijk gemaakt dat het incident op 18 november 2022 grote impact heeft gehad op hun zoon. [leerling] voelt zich onveilig in de nabijheid van de leerkracht en klagers willen om die reden niet dat hij terugkeert in de groep bij de leerkracht. Klagers missen bij de school de oplossingsbereidheid en hebben het gevoel dat de school hen niet serieus neemt in hun zorgen over de veiligheid van [leerling]. Daardoor is het vertrouwen van klagers in de school verloren gegaan. De school daarentegen stelt wel bereid te zijn tot een oplossing te komen, maar niet te willen en kunnen voldoen aan de enige oplossing die klagers voorstaan, het wegsturen van de leerkracht.

Over de afwikkeling van het incident, de zorgen die klagers daarover hebben en het gebrek aan vertrouwen bij klagers, overweegt de Commissie het volgende.

[leerling] heeft bij klagers aangegeven bij de keel te zijn vastgepakt door de leerkracht. Klagers hebben daarover in gesprek gewild met de leerkracht en de school, klagers wilden informatie over het vermeend fysiek ingrijpen en antwoord op de vraag of dit ingrijpen wel proportioneel was gegeven de situatie. Klagers wilden graag duidelijkheid verkrijgen en vernemen hoe een dergelijk incident in de toekomst voorkomen zou worden. Deze wens van klagers komt de Commissie niet onredelijk voor.

Gebleken is dat partijen gepoogd hebben te kijken naar een oplossing door middel van diverse gesprekken. Dat het uiteindelijk niet is gelukt een oplossing te vinden, valt te betreuren. De Commissie wil daarbij meegeven dat het, gelet op de ernst van de uitlatingen van [leerling], bij de professionaliteit van een school past om niet te lang te wachten met het aangaan van (herstel)gesprekken over een incident. Dat er meerdere gesprekken moesten komen, maar een herstelgesprek tussen [leerling] en de leerkracht uiteindelijk niet werd gevoerd of werd uitgesteld heeft niet bijgedragen aan de door klagers gewenste duidelijkheid over het handelen van de leerkracht en het herstel van vertrouwen. Wanneer ouders zorgen hebben is het niet wenselijk dat er te lang onduidelijkheid blijft bestaan en met name wat de zienswijze van de school daarover is.

De Commissie beschouwt verweerders als professionals, mensen die op basis van kennis en kunde betrokken zijn bij en verantwoordelijkheid dragen voor het onderwijsproces. Bij hun handelen ter zake dienen zij steeds het belang van de leerling goed voor ogen te hebben. Van hen mag worden verwacht dat ze adequaat en passend optreden ten opzichte van leerlingen, maar ook ten opzichte van de ouders van leerlingen. Dit houdt onder meer in dat een school klachten van ouders voortvarend en zorgvuldig dient te behandelen. Om iets aan de klacht te kunnen doen, is het belangrijk te achterhalen waarom de ouders de klacht hebben ingediend en een onderzoek te starten dat is gericht op het vaststellen van de feiten. Daarmee kan invulling worden gegeven aan twee belangrijke functies van het klachtrecht: het verbeteren van de kwaliteit van het (onderwijs)proces en het nagaan of een klacht ook grond heeft. Alhoewel de Commissie zich kan voorstellen dat de klacht van klagers een grote impact op de leerkracht en de school heeft gehad en de school de leerkracht in bescherming heeft willen nemen voor 'ongelijke verhoudingen' in een herstelgesprek, heeft de school de behandeling van de klacht bemoeilijkt door voorwaarden te stellen (zoals het intrekken van de klachtenprocedure bij de Commissie) voorafgaande aan een (herstel)gesprek. De school is er -naar het oordeel van de Commissie- onvoldoende in geslaagd klagers uit te leggen dat het niet in het belang van zowel [leerling] als de leerkracht is om een grote hoeveelheid partijen te betrekken in een herstelgesprek. Ook heeft het niet bijgedragen dat gesprekken kort voorafgaand aan het plaatsvinden daarvan zijn afgezegd of gesprekken zijn beëindigd omdat het gesprek niet beoogde het vertrouwen van klagers en/of [leerling] te bespreken. Als gevolg van dit handelen van verweerders heeft uiteindelijk geen inhoudelijke klachtbehandeling op schoolniveau plaats kunnen vinden, de Commissie oordeelt dat voor zover de klacht hier op ziet dit klachtonderdeel gegrond is. Het gegeven dat er na de hoorzitting van 12 juni 2023 een mediationtraject is gestart (welk traject evenmin tot een oplossing heeft geleid) maakt dit oordeel niet anders, omdat een inhoudelijk gesprek over de klacht naar het oordeel van de Commissie al in december 2022 had kunnen en moeten plaatsvinden.

De Commissie begrijpt dat de school geen belemmeringen zag voor de terugkeer van [leerling] op de school, maar daarmee bevestigt de school het gevoel van onveiligheid bij [leerling]. De Commissie kan zich over het gevoel van [leerling] evenmin kan uitlaten, het is een subjectief gegeven. De Commissie kan slechts beoordelen of er in objectieve zin sprake is geweest van een onveilige school- en/of leeromgeving voor [leerling] bij de leerkracht. Hierbij is het uitgangspunt dat een school een veilige en geborgen omgeving voor leerlingen dient te zijn. Het mag daarom van een school worden verwacht

dat er voldoende aandacht wordt besteed aan het bieden van een veilige omgeving. De Commissie stelt vast dat de school dat doet. De school beschikt over een schoolveiligheidsplan en een protocol 'grenzen aan gedrag' waarin zij de gewenste omgangsvormen heeft beschreven, alsmede de consequenties als hieraan niet wordt voldaan. De school heeft -in casu- conform het laatstgenoemde protocol gehandeld. Dit komt de Commissie niet onredelijk voor, zeker gelet op het feit dat de school ten tijde van het incident niet beschikte over een protocol fysiek beperkend handelen. Het is aan te bevelen -hoewel scholen hiertoe wettelijk niet gehouden zijn- een protocol voor fysiek beperkend handelen op te stellen. De Commissie stelt vast dat de school en het bestuur hier inmiddels toe over zijn gegaan, zodat de Commissie een aanbeveling dienaangaande achterwege zal laten.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht -behoudens het onderdeel over de interne klachtbehandeling- ongegrond en ziet geen aanleiding voor een aanbeveling aan het bevoegd gezag.

Aldus uitgebracht op 9 januari 2024 door mr. H.C. Naves, voorzitter, P.P.W.A.M. Vervoort en E. van Seventer-Timman, leden, in tegenwoordigheid van mr. D. le Pair - Roodenburg als secretaris.